

'HBO-V VAN DE TOEKOMST'

SESSIE 1

ETHISCHE DILEMMA'S BIJ ZELFMANAGEMENT ONDERSTEUNING

ANNIGJE BOS

15 maart 2017

CREATING TOMORROW

VOORSTELLEN:

Annijje Bos

Docent HvA sinds 2015

a.a.e.bos@hva.nl

Verpleegkundige
Theoloog

VUMC Oncologie
Buurtzorg Amsterdam Centrum

DISCLOSURE BELANGEN ANNIGJE BOS

(potentiële) belangenverstrengeling	Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Geen
<ul style="list-style-type: none"> • Sponsoring of onderzoeksgeld • Honorarium of andere (financiële) vergoeding • Aandeelhouder • Andere relatie, namelijk ...	<ul style="list-style-type: none"> • • • •

ETHIEK

Nadenken over het goede doen,
over welke *normen en waarden*
beslissend moeten zijn in het verpleegkundig handelen.

Niet:

- *over goed medisch –verpleegkundig handelen*
(een wond 1 of 2x daags spoelen? = kennis beslissend, geen waarden)
- *over efficiënt handelen*
- *over wat het goedkoopste is*
- *etc.*

KLEINE EN GROTE ETHISCHE DILEMMA'S

Ethische gevoeligheid vergroten
Kwaliteit van de beslissingen verhogen
Beter beslissingen verantwoorden

BLOUSE VOORBEELD

Dementerende dame grijpt blouse vast met tandpasta vlekken.
Doe je deze aan of een schone?

Dilemma tussen 'autonomie respecteren' en 'uiterlijke verzorgdheid'.

Beroepscode
van Verpleegkundigen
en Verzorgenden

Leidraad voor
je handelen
als professional

WAT IS 'GOED' BIJ ZELFMANAGEMENT ONDERSTEUNEN?

Zelfmanagement =

Aandoening actief inpassen in je leven
op een manier die bij je levensdoelen past.
Eigen regie.

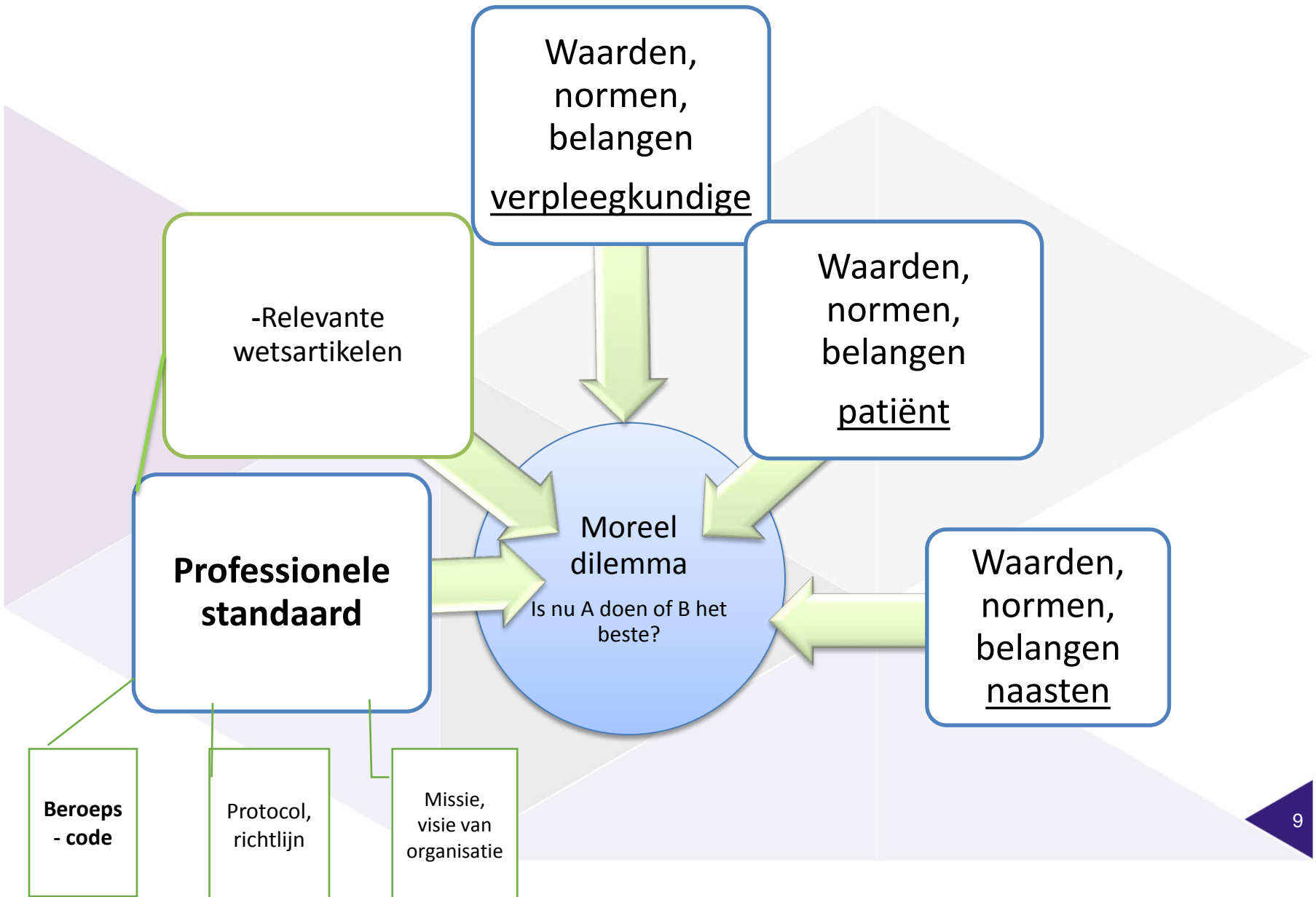
Einddoel: kwaliteit van leven

3 kanttekeningen:

- 1: einddoel niet per se optimale medische gezondheid!
- 2: einddoel niet per se zo zelfstandig mogelijk met zo min mogelijk zorg
wel het streven en de hoop van de overheid
- 3: hoe ethisch is eigen regie-norm bij chronisch zieken?

DILEMMA'S BIJ ZELFMANAGEMENT ONDERSTEUNING?

BEROEPSCODE:

VOORBEELDEN

Artikel 1.1 Als verpleegkundige/verzorgende oefen ik het beroep uit met het oog op het **welzijn en de gezondheid** van de zorgvrager.

Artikel 2.2 Als verpleegkundige/verzorgende streef ik naar een **goede zorgrelatie** met de zorgvrager (en/of zijn vertegenwoordiger).

Artikel 2.7 Als verpleegkundige/verzorgende **werk ik samen met de zorgvrager** (en/of zijn vertegenwoordiger).

Dat betekent onder andere dat ik

- de regie zoveel mogelijk bij de zorgvrager laat
- de zorgvrager stimuleer om binnen zijn mogelijkheden en op basis van zijn ervaringskennis voor zichzelf te zorgen en hem daarbij ondersteun.

Artikel 2.8 Als verpleegkundige/verzorgende **werk ik samen met de naasten/mantelzorgers** van de zorgvrager.

WAARDE groot ideaal (zelfstandig naamwoord)

Hulpvaardigheid

- ->NORM hoe je dit ideaal concreet bereikt (zin)

Je moet naar patiënt gaan die belt

BELANG Voordeel voor jezelf of je groep. Kan gemakkelijker wisselen, door tijd of situatie. (woord of zin)

Tijdsdruk. Koffiedorst. Gedoe voorkomen. Op tijd naar huis. Werkbegeleider te vriend houden om te

slagen.

BALANCEREN TUSSEN

Helpen/ zorg bieden
Vasthouden
Beschermen

Zelfmanagement bevorderen
Client loslaten
Respect voor autonomie, eigen
keuzes

“Dignity of risk”

Niet doorschieten in:

- Betuttelen
- Over beschermen
- Alle risico's uitbannen
- Dwang

Niet doorschieten in:

- Overbelasten
- Verwaarlozen
- Onverschillig zijn voor welzijn

'DIGNITY OF RISK'

Waardigheid van mensen

Om, voor een waardevol leven, enige risico's te accepteren.

*Goede zorg sluit daarop aan,
op de risico's die mensen zélf aanvaardbaar vinden.
Dat verschilt per persoon, per situatie.*

*Goede zorg betekent dus niet koste wat kost alle risico's
uitbannen (bv valgevaar etc)!*

DANK VOOR JULLIE INTERESSE!

en graag tot ziens!